

Лінгвістичне дослідження

Порівняй речення, які записані і з`ясуй, чому в одному випадку між означеннями ставиться кома, а в іншому — ні.

1. Всіх опанував бадьорий, збуджений настрій.

2. Під осінніми високими зорями затихають оселі.

Означення

Однорідні

1.Характеризують предмет за тією самою ознакою: Все вкрилося кругом *пухнастим*, чистим снігом.

2. Кожне наступне означення конкретизує значення попереднього:

Сніг лежить білий, сріблястий.

3.Вони є епітетами (художніми означеннями):

Огнем *ласкавим*, *лагідним* горять *далекі*, *вічні* зорі.

Неоднорідні

Характеризують предмет з різних боків: Вузький довгий годинник м'яко цокав. Настали довгі нудні холодні дні.

Порівняй

Означення

Однорідні

Неоднорідні

Вимовляють

з інтонацією переліку

без інтонації переліку

Пишуть

ставлячи між ними коми

не ставлячи між ними коми

Зверни увагу!

Якщо означення стоять після означуваного слова, вони є однорідними.

Порівняй

Зірки розсипались *холодні, дрібні* (О.Кононенко).

Холодні дрібні зірки розсипались у небі.

Мовна задача

Чому між тими самими словами в першому реченні ставиться кома, а у другому — ні?

- 1. Повітря у лісі чисте, морозне.
 - 2. У чистому морозному повітрі не чути жодного звуку
 - (3 тв. М. Коцюбинського)

Творча майстерня

Доповни речення однорідними або неоднорідними означеннями.

Сучасні лайнери – зручний ... засіб пересування.

Збудована ... телефонна станція.

Трава блищала ... росою.

Завтра буде ... погода.

Навкруги розляглися ... луки.

На ... небо зійшов місяць.

Склади речення з поданими сполученнями слів і запиши у такій послідовності: а) з неоднорідними означеннями; б) з однорідними означеннями. Постав, де треба, коми.

Шовкова біла серветка, зелена синя фарба, рідні знані змалку місця, обережний виважений крок, упокорена зимою мертва земля, кленові багряні листки, асфальтована вузька доріжка, душевні теплі слова, усміхнені сповнені теплоти очі, єдиний можливий вихід.

Якщо ти правильно виконав завдання, то з початкових букв перших записаних слів складеться закінчення вислову Лесі Українки: «Герой користі не ...».

Прочитай текст, добираючи з довідки потрібні за змістом означення. Спиши, ставлячи, де треба, коми.

На воді лежали... листки латаття, а поміж ними жовтіли голівки лілей. Ці ... схожі на вогники цяточки чомусь здавалися тут зайвими. ... колір не пасував до ... плеса й буйної зелені, що була навколо.

І раптом я побачив серед жовтих одну ... лілею. Вона не стирчала, як їїсусідки, а вільно лежала на воді. Її зелені черенці були як руки, що обережно й турботливо тримали вінчик пелюсток. Кожна пелюсточка була окремо від інших, але всі вони утворювали гармонію форм і барв, що не можна було відвести очей (За Д. Ткачем).

Довідка: широкі, темно-зелені; жовті; жовтий, восковий; чистий, блакитний; білий; ближні, жовті; добрі, лагідні; ніжний, білий; такий, дивовижний.

Домашне завдання

Виконати впр.2,стор.99

